

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/121/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2318203399
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bundzelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2318203399.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Bundzelová a sudkýň: JUDr. Daša Kontríková a Mgr. Lucia Mizerová, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: J. G., nar.: X.X.XXXX, trvale bytom P. C. XX/XX, D., o zaplatenie 602,26 eura s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 30Csp/59/2018-106 zo dňa 31. januára 2019, v časti, v ktorej súd žalobu zamietol, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie sa v napadnutej zamietajúcej časti **p o t v r d z u j e .**

II. Žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie prvým odsekom výroku žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 602,26 eura spolu s úrokom 20,48 eura, úrokom z omeškania vo výške 1,15 eura, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatenej istiny 602,26 eura od 17.3.2018 do zaplatenia a nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 2,32 eura, všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Druhým odsekom výroku vo zvyšku žalobu zamietol a tretím odsekom výroku žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou § 52 ods. 1 a 2, § 121 ods. 3, § 517 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b) a d) zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 497, § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ). Vecne argumentoval tým, že z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne len z časti. Bolo preukázané, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o spotrebiteľskom úvere, keď na jednej strane vystupuje fyzická osoba - spotrebiteľ, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania a na strane druhej právnická osoba - dodávateľ, ktorá pri uzatváraní zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Posudzovaný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je preto zmluvným vzťahom medzi spotrebiteľom a dodávateľom a preto predmetnú zmluvu považoval súd za spotrebiteľskú.

3. Zo žaloby ako aj z predložených dôkazov súd zistil, že žalovaný si svoje zmluvné povinnosti riadne a včas neplnil a z poskytnutej pôžičky vrátil na istinu len sumu 397,74 eura. Vzhľadom na skutočnosť, že žalovaný si povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy riadne a včas nesplnil, žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 16.3.2018, o čom žalovaného informoval listom zo dňa 16.3.2018. Zo žaloby a z predložených listinných dôkazov mal súd preukázané, že žalovaný ku dňu vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru uhradil na istinu sumu vo výške 397,74 eura. Po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru žalovaný už ďalšie úhrady nevykonával. Žalovaný skutočnosti tvrdené žalobcom nepoprel a teda ich súd považoval za nesporné. Vzhľadom na uvedené súd považoval návrh za dôvodný v časti

uplatnenej úverovej istiny vo výške 602,26 eura, zosplatnených a neuhradených zmluvných úrokov vo výške 20,48 eura, úroku z omeškania z omeškaných splátok vo výške 1,15 eura ku dňu zosplatnenia úveru, t.j. k 16.3.2018 a nezaplatené poplatky za poistenie vo výške 2,23 eura do zosplatnenia a preto žalobe v tejto časti vyhovel.

4. V časti zmluvného úroku vo výške 12,9% ročne z nezaplatenej istiny vo výške 602,26 eura od 17.3.2018 do zaplatenia súd návrh žalobcu ako nedôvodný zamietol. Súd mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 12,9% ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 14.1.2019. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr, a to k 16.3.2018. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky (§ 503 ods. 1 ObZ). Účastníci úveru si nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevrátil, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd pritom vychádza z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd preto žalobcovi nepriznal dohodnutý úrok z istiny 12,9% ročne, ktorý si žalobca uplatnil aj po zosplatnení istiny.

5. Pokiaľ sa jedná o uplatnené úroky z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 20,48 eura od 17.3.2018 do zaplatenia, súd návrh žalobcu zamietol z dôvodu, že pri omeškani so zaplacením úrokov z omeškania, nie je možné požadovať úrok z omeškania z dohodnutého úroku. Nesplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy včas, je omeškaním s plnením príslušenstva pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), nie s plnením vlastného dlhu. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva veriteľ nemá, pretože Občiansky zákonník, ale ani Obchodný zákonník, neupravujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky.

6. V súvislosti s poukazom žalobcu na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 27.3.2008, sp. zn.: 4Cob/62/2007 a rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 29.11.2017, sp.zn.: 43Co/19/2017, na ktoré v žalobe poukazuje, súd uvádza, že vzhľadom na vyššie uvedené sa nestotožnil so závermi uvádzanými v rozhodnutiach. Zároveň súd poukazuje na to, že rozhodnutia súdov (judikáty) nie sú de iure všeobecne právne záväzné.

7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spoj. s § 262 ods. 1 CSP, t.j. podľa úspešnosti v spore. Žalobca bol v konaní úspešný, neúspešný bol len v nepatrnej časti a preto súd žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%. O výške náhrady trov rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

8. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca v časti, v ktorej súd žalobu zamietol. Uviedol, že súd prvej inštancie mal za to, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení, nakoľko dohodnutý úrok bol fixný do doby splatnosti úveru. Poukázal na rozhodnutie NS SR 4Obo/143/98 a uznesenie ÚS SR IV. ÚS 476/2012. Nárok na zmluvný úrok má veriteľ len do predčasného zosplatnenia, potom už len na úrok z omeškania, inak by dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, čo spôsobuje značnú nerovnováhu medzi účastníkmi.

9. Súd prvej inštancie tiež uviedol, že nesplatenie úrokov z omeškania z dlžnej sumy včas, je omeškaním s plnením príslušenstva pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka), nie s plnením vlastného dlhu. Tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva veriteľ nemá, pretože Občiansky zákonník, ale ani Obchodný zákonník, neupravujú majetkové sankcie pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky.

10. S uvedenými argumentmi súdu prvej inštancie sa žalobca nestotožňuje a považuje rozsudok v napadnutej časti za nesprávny a odôvodňuje odvolanie tým, že rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP).

11. Žalobca poukazuje na skutočnosť, že nie je zrejmé, z čoho vychádza záver súdu, že si zmluvné strany dohodli zmluvný úrok ako fixný do doby splatnosti úveru. Zmluvný úrok bol síce dohodnutý ako fixný, čo ale znamená, že banka nebola oprávnená meniť jeho výšku.

12. Má za to, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom zosplatnení, a to aj s poukazom na ust. § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, keď dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.

13. Podľa komentára IURA EDITION:

„Z podstaty úroku ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do doby vrátenia úveru. V tom zmysle upravuje trvanie povinnosti platiť úrok aj § 503 ods. 3. Vzhľadom na dispozitívnosť ustanovenia, strany si môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t.j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky, v zmluve o úvere dojednať odchylné.

„Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú tak svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania (§ 369 ods. 1). Úprava úroku z omeškania, ako aj úroku z úveru je podporná (má dispozitívny charakter), a preto je, samozrejme, rozhodujúce, ako sa strany dohodli v zmluve. Svojou dohodou môžu rôzne kombinovať uplatnenie oboch inštitútov v konkrétnom prípade.“

14. Z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Uvedené potvrdzuje aj ustanovenie § 16 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZSÚ“), v zmysle ktorého, ak spotrebiteľ splatí spotrebiteľský úver úplne alebo čiastočne pred dohodnutou lehotou splatnosti, je povinný uhradiť úrok a náklady vzniknuté len za časové obdobie od poskytnutia spotrebiteľského úveru do jeho splatenia.

15. Z vyššie uvedeného jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Obchodný zákonník priznáva veriteľovi právo na dohodnutý úrok od poskytnutia peňažných prostriedkov, pričom stanovuje len moment vzniku tohto nároku, moment jeho zániku nestanovuje. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil.

16. V uvedenom žalobca odkazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Žiline č. k. 11Co/12/2017-90 zo dňa 31.1.2017, vydaný vo veci vedenej na Okresnom súde Ružomberok pod č. k. 5C/26/2016. Podľa tohto rozhodnutia, keďže zmluva neobsahuje dohodu o úroku odlišnú od zákona, platí ustanovenie § 497 Obchodného zákonníka. Uvedené rozhodnutie žalobca neprikladá, nakoľko je zverejnené na stránke Ministerstva spravodlivosti SR. Vychádzajúc z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky, ktoré nemožno stotožňovať s úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje.

17. Pokiaľ ide o aplikáciu § 506 Obchodného zákonníka, toto ustanovenie upravuje špecifický prípad odstúpenia od zmluvy veriteľom pri omeškaní dlžníka, ktoré môže veriteľ využiť, ak je dlžník v omeškaní s vrátením viac než dvoch splátok alebo jednej splátky po dobu dlhšiu ako tri mesiace. Toto odstúpenie nespôsobuje zánik záväzku ex tunc. Ako to vyplýva priamo z dikcie ustanovenia, naďalej trvá právo

veriteľa, aby dlžník vrátil dlžnú sumu s úrokmi, táto povinnosť odstúpením od zmluvy nezaniká. V uvedenom žalobca odkazuje aj na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/23/2017-92 zo dňa 29.11.2017 - uvedené rozhodnutie žalobca neprikladá, nakoľko je zverejnené na stránke Ministerstva spravodlivosti SR a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/28/2017-94 zo dňa 27.2.2018 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/7/2018 zo dňa 31.5.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/29/2018 z 16.8.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/21/2018 zo dňa 27.9.2018, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Co/37/2018-185 z 20.12.2018.

18. V uvedenom žalobca odkazuje aj na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 8Co/193/2017-88 zo dňa 7.12.2017, vydaný vo veci vedenej na Okresnom súde Komárno pod č.k. 136/556/2015, aj na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 7Co/366/2017-84 zo dňa 30.11.2017, vydaný vo veci vedenej na Okresnom súde Komárno pod č.k. 10C/90/2015-56 a na ďalšie rozhodnutia odvolacích senátov.

19. Uvedenými rozsudkami odvolací súd zmenil napadnuté rozsudky tak, že priznal nárok na zmluvný úrok po predčasnom zosplatnení úveru. Uviedol, že v tejto otázke súdna prax nie je zjednotená. Uznesenie 4Obo/143/98 z 1.7.2000 NS SR nepotvrdzuje právny názor súdu prvej inštancie a rovnako ani z uznesenia IV. ÚS 476/2012-14 z 18.9.2012 ÚS SR nevyplýva, že dohodnuté úroky patria len do splatnosti dlhu.

20. Dohodnuté úroky a úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 OZ), majú však iný právny dôvod a preto si ich veriteľ môže uplatňovať súčasne (Obdobne rozsudky Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33 Odo 518/2003, sp. zn. 33 Odo 657/2005, sp. zn. 33 Cdo 1401/2014). K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatnení dlhu sa jasne vyjadril vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd Českej republiky (voľný preklad z českého jazyka - originálne znenie v prílohe podania) v rozhodnutí č. k. 33 Cdo 212/2014 zo dňa 21.08.2014. Návrh zákona (neskôr prijatý pod č. 106/2014 z.z.) z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, obsahoval pod č. 1. ustanovenie, ktorým sa navrhovalo nasledujúce doplnenie Občianskeho zákonníka:

V § 53 ods. 9 sa na konci pripája táto veta: „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565.“

21. Takto navrhované znenie bolo bližšie vysvetlené v dôvodovej správe:

„V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok sa zavádza nové pravidlo, podľa ktorého úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na nejednoznačnosť výkladu a neprimerané postupy niektorých veriteľov sa jednoznačne zakotvuje, že tzv. odplatné úroky budú veriteľovi patriť výhradne len do okamihu uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru alebo pôžičky poskytnutej spotrebiteľovi v súlade s § 53 ods. 9 OZ. Z uvedeného plynie, že veriteľ si nebude môcť po jednorazovom zosplatnení uplatniť úroky za čas, ktorý by mala úverová zmluva ešte trvať bez výhody postupného splácania dlhu spotrebiteľom v splátkach. V týchto prípadoch bude mať V po jednorazovom zosplatnení veriteľ nárok len na úroky z omeškania, ktorými sa bude úročiť celá výška dlhu spotrebiteľa, ktorá sa ustálila v dôsledku uplatnenia práva na jednorazové zosplatnenie úveru“. Rozhodujúcou skutočnosťou je, že táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá a zákon č. 106/2014 Z. z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takého ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatnení dlhu, neobsahuje. Práve naopak - fakt, že uvedený návrh nikdy nebol prijatý vo forme zákona, len ďalej dokazuje, že zákonodarca nikdy predmetný nárok veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok po zosplatnení dlhu neobmedzil, čo jednoznačne potvrdzuje jeho dôvodnosť.

22. Súd uvádza uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 476/2012 s tým, že má ísť o rozhodnutie potvrdzujúce právny názor súdu na úroky po zosplatnení. Z uvedeného znenia petitu ako aj z povahy preskúmavacej právomoci Ústavného súdu SR, je zrejmé, že Ústavný súd sa v danom prípade nielenže nevyjadril k meritu tohto odvolania, tj. úrokom po zosplatnení, ale tak ani nemohol urobiť. Toto potvrdzuje aj vyjadrenie samotného Ústavného súdu v odôvodnení svojho rozhodnutia.

23. Žalobca ohľadne úroku z omeškania zo zmluvných úrokov odkazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 14Co/542/2016-59 zo dňa 13.6.2017, ktorým zmenil rozsudok okresného súdu

tak, že žalobcovi priznal nárok na úrok z omeškania zo zmluvných úrokov. Žalobca tiež odkazuje na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 43Co/19/2017-103 zo dňa 29.11.2017, na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 25Co/219/2017-104 z 13.12.2017, aj na rozsudok Krajského súdu v Bratislave č.k. 6Co/78/2018-187 zo dňa 18.4.2018, na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16Co/111/2017-82 z 22.3.2018, na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19Co/143/2017-60 z 19.4.2018, na rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/ 116/2017 z 19.6.2018, aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave č.k. 9Co/270/2017 z 31.5.2018, na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13co/577/2016 z 31.10.2018, na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 12Co/70/2018-187 z 26.10.2018, Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti má žalobca za to, že jeho odvolanie je dôvodné, keďže je daný odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku - rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhuje, aby odvolací súd v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil tak, že návrhu žalobcu vyhovie v plnom rozsahu a žalovaného zaviazne uhradiť dlh v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

24. Žalovaný odvolanie nepodal, k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

25. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne.

26. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobu v časti o zaplatenie úroku vo výške 12,9 % ročne zo sumy 602,26 eura od 17.3.2018 do zaplatenia a úroku z omeškania vo výške 5% ročne z nezaplatených úrokov 20,48 eura od 17.3.2018 do zaplatenia zamietol a to s poukazom na odvolacie argumenty uplatnené odvolateľom.

27. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý v nevyhnutnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, s poukazom na § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd odkazuje na odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku v napadnutej časti. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

28. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený úverovou zmluvou uzavretou medzi stranami sporu 27.1.2017 ako spotrebiteľský, keďže zmluva spĺňala definičné znaky takejto zmluvy. Žalovaný uzatváral zmluvu ako fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, teda osoby, ktorá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konala v rámci predmetu svojej obchodnej, prípadne inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 3, 4 OZ). Na uvedené nemá žiaden vplyv skutočnosť, že zmluva o úvere je zmluvným typom upraveným v Obchodnom zákonníku.

29. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromnoprávných vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Na ochranu spotrebiteľa boli prijaté viaceré osobitné právne normy a za týmto účelom sa viackrát novelizoval Občiansky zákonník (ktorým bola dopĺňaná definícia spotrebiteľskej zmluvy), ako aj zákon o ochrane spotrebiteľa. Na úrovni komunitárneho práva bolo prijatých pomerne veľa smerníc a nariadení, ktoré sa týkajú problematiky ochrany spotrebiteľa. Ak by sa úprava obsiahnutá v smerniciach prevzala do vnútroštátneho právneho poriadku nesprávne, napr. zúžene, mohol by sa dotknutý subjekt (spotrebiteľ) domáhať ochrany svojich

práv na Súdnom dvore Európskej únie a žiadať o posúdenie nesúlady národnej úpravy s príslušnou smernicou. Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie (napr. v rozhodnutí C-106/89 Marleasing SA v. La Commercial International d Alimentation SA., C-334/92 Theodor Wagner Mired v. Fondo de Garantia Salarial alebo C-91/92 Paola Faccini Dori a Recrep SRL) dovodila povinnosť vykladať vo svetle komunitárnych noriem nielen ustanovenia národného práva implementujúceho komunitárny predpis (smernicu), ale tiež národné právo ako celok, pričom vnútroštátny súd je povolaný k výkladu národného práva v čo najväčšom možnom rozsahu vo svetle textu a účelu smerníc (tzv. nepriamy účinok smerníc). Vzhľadom na nadradenosť komunitárneho práva ako rozhodujúceho faktora pri naplnení cieľa smerníc (predovšetkým čl. 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách chrániaci situáciu znevýhodneného postavenia spotrebiteľa a smerujúci k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou), bolo potrebné pri výklade noriem na ochranu spotrebiteľa reflektovať obsah a účel európskej ochrany spotrebiteľa, obsiahnutý v príslušných smerniciach.

30. Pokiaľ ide o námietku žalobcu, že jeho názor o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do doby vrátenia úveru (§ 503 ods.3 a § 369 ods.1 ObZ) je súladný aj s odbornou literatúrou („komentár IURA EDITION“) prípadne rozhodnutiami niektorých krajských súdov, resp. rozhodnutím NS ČR 33Cdo 212/2014 odvolací súd dodáva:

Podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným v odbornej literatúre, v rozhodnutiach odvolacích súdov, pričom všeobecne záväzný charakter nemajú ani judikáty. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry však Ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Aplikáciu občianskoprávnej úpravy (napr. aj v otázke premlčania) v spotrebiteľských zmluvách potvrdila vyššie uvedená rozhodovacia prax súdov, pričom názor autorov odbornej literatúry citovanej žalobcom nezohľadňuje nadradenosť komunitárneho práva, primárne ako aj sekundárne pramene práva Európskej únie, vrátane rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie, smerujúce k náležitému vyvažovaniu postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v hmotnoprávných a procesnoprávných vzťahoch (v dôsledku len iluzórnej slobody spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy s dodávateľom a s tým spojenej nerovnováhy zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa). Preto vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa so žalobcom uvádzaným názorom (i keď podporeným označenou odbornou literatúrou a rozhodnutiami odvolacích senátov) na podporu jeho tvrdení (v danom prípade) stotožniť.

31. Pokiaľ ide teda o nárok žalobcu na dohodnutý bežný úrok z požičanej istiny po konečnej splatnosti úveru (až do úplného splatenia dlhu) odvolací súd dodáva, že navzdory nesúhlasu žalobcu, názor súdu prvej inštancie o povinnosti dlžníka platiť dohodnuté úroky len do konečnej splatnosti úveru (jeho splátok) treba považovať za správny. Od splatnosti dlhu (nevynímajúc dlh vzniknutý zo spotrebiteľského úveru) je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania (§ 369 ObZ; uznesenie NS SR vo veci 4Obo 143/98). Dohoda o platení úrokov aj po zosplatnení úveru je odklonom od dispozitívnej normy zákona v neprospech spotrebiteľa (porov. rozsudok SD EÚAZIZ). Podľa § 658 ods. 1 OZ, ktorým sa zmluva medzi žalobcom a žalovaným spravuje (§ 52 ods. 2 druhej vety OZ), možno pri peňažnej pôžičke dohodnúť úroky. Citované ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu vychádza zo zásady, že veriteľ má nárok na úroky ako zmluvnú odplatu za užívanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o pôžičke. Inak povedané, zmluvná odplata patrí veriteľovi len za čas, počas ktorého dlžník užíva peňažné prostriedky v súlade so zmluvou. V momente, kedy užívanie peňažných prostriedkov zo strany dlžníka je v rozpore so zmluvou (lebo ich nevrátil v lehote splatnosti, či už dohodnutej v zmluve alebo v dôsledku predčasného zosplatnenia), ide o omeškanie upravené osobitnými predpismi, na ktoré sa viažu iné (zákonné) nároky, a tieto možno zmluvne upraviť (modifikovať) len v tom rozsahu, v akom to zákon pripúšťa. Opačný výklad by podľa názoru súdu viedol k neprimeranému a nedôvodnému zvýhodneniu veriteľov poskytujúcich peňažné prostriedky na základe zmluvy o pôžičke (§ 657 a nasl. OZ) oproti všetkým iným veriteľom peňažných prostriedkov (ako to správne uzavrel aj súd prvej inštancie). Podľa § 517 ods. 2 OZ je totiž maximálna sadzba úrokov z omeškania v občianskoprávných vzťahoch kogentná a nemožno sa od nej dohodou odchýliť (porov. judikát R 5/2000). Tým, že by sa veriteľovi dovolilo žiadať za dobu omeškania popri úrokoch z omeškania aj zmluvné úroky, by sa táto kogentnosť v podstate obchádzala. Takáto

možnosť by bola pritom dostupná len veriteľom úverov a pôžičiek, keďže len tieto umožňujú dohodu o úroku na dobu užívania peňažných prostriedkov.

32. Veriteľovi patria dohodnuté zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov iba do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť už iba úroky z omeškania (uznesenie NS SR sp. zn. 4Obo 143/98), pričom uvedeným názorom aj podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 476/2012 nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa. Žalovaný bol povinný platiť zmluvný úrok do dohodnutej doby vrátenia požičaných peňazí. V prípade zmeny pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý, po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, dlžník sa dostáva do omeškania s plnením dlhu a nastupuje režim platenia úrokov z omeškania (rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/108/2014). Povinnosť uhradiť úrok do jeho vrátenia sa vzťahuje na časové obdobie od poskytnutia úveru do doby, pokiaľ veriteľ nevyvolá zmenu pôvodných podmienok, za ktorých bol úver poskytnutý (napr. výzvou na predčasné splatenie úveru, v dôsledku ktorého nastupuje režim platenia úrokov z omeškania). V prípade iného záveru by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi (rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1Co/30/2012).

33. Odvolacie námietky žalobcu ohľadom nároku na zaplatenie úrokov z omeškania z úrokov, to je zo sumy 20,48 eura od 17.3.2018 do zaplatenia, v ktorej časti taktiež bol súdom prvej inštancie nárok zamietnutý, tieto sú taktiež nedôvodné. V aplikačnej praxi vznikla otázka požadovať úroky z omeškania z úrokov. Najvyšší súd SR uviedol, že v dôsledku omeškania s plnením úrokov, nevzniká ďalší nárok na úroky z omeškania. Najvyšší súd ČR uviedol, že Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi žiadať od dlžníka príslušenstvo (úrok z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny (Najvyšší súd ČR, sp. zn. 33 Cdo 2041/2008). Odvolací súd má vedomosť, že aplikačnej praxi sa vyskytujú aj opačné názory, avšak pokiaľ vychádzame z dikcie zákona, ust. § 517 ods. 2 OZ, tým, že dlžník včas nesplatí úroky z istiny, dostáva sa do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu (istiny). Právo požadovať príslušenstvo z príslušenstva (t.j. úroky z omeškania z úrokov) veriteľ nemá, pretože Občiansky zákonník neupravuje majetkové sankcie pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky.

34. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd, po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok v zamietnutej časti potvrdil. Odvolací súd má vedomosť o tom, že súdy o uplatňovaných nárokoch na dohodnuté úroky po zosplatení úverov rozhodujú rozdielne. Na rozdielnosť posudzovania nárokov dohodnutých úrokov popri úrokoch z omeškania by mal reagovať na podnet Najvyšší súd SR zjednotením rozdielných prístupov k rozhodovaniu vo veciach súdmi nižších stupňov.

35. V odvolacom konaní fakticky plne úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania (v zmysle § 255 ods. 1 § 256 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP), o ktorom v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 396 ods. 1 CSP musí aj bez návrhu rozhodnúť odvolací súd, keďže týmto rozhodnutím sa predmetné konanie končí. Z obsahu spisu vyplýva, že v danom prípade bol žalovaný v odvolacom konaní pasívny, nevykonal žiaden procesný úkon, náhradu trov konania si neuplatnil, ani nevyčísľal a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli. S poukazom na uvedené odvolací súd žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznal.

36. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).